

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Prop. 105 L

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne)

*Tilråding fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 11. mai 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

I denne proposisjonen fremmes det forslag om at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge får hvis FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne ratifiseres. Det foreslås endringer i diskrimineringsombudsloven for å lovfeste dette ansvaret.

Lovendringen gjennomfører konvensjonens artikkel 33 andre ledd om nasjonalt tilsyn med gjennomføring av konvensjonen.

Lovforslaget må ses i sammenheng med Prop. 106 S (2011-2012) om samtykke til ratifikasjon av FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Norge kan ikke ratifisere konvensjonen før norsk rett er i samsvar med konvensjonens krav. Denne lovproposisjonen legges derfor frem samtidig med proposisjonen om samtykke til ratifikasjon. Det forutsettes at lovendringen trer i kraft samtidig med ratifikasjonen.

2 Høring

Spørsmålet om ratifikasjon av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne *har vært sendt på høring til følgende instanser:*

Departementene

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne
Sosial- og helsedirektoratet
Statens råd for funksjonshemmede
Utlendingsdirektoratet

Akademikerne
Arbeidsgiverforeningen NAVO
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon
Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon
KS – Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon
Landsorganisasjonen i Norge
Næringslivets hovedorganisasjon

Samarbeidsforumet av Funksjonshemmedes
Organisasjoner
Unio
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Departementet mottok i alt 30 høringsuttalelser. I høringen kom det ikke frem alternativer til Likestillings- og diskrimineringsombudet som tilsynsorgan.

3 Departementets vurderinger og forslag

Departementet foreslår at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge vil få ved ratifikasjon av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Lovendringen er nødvendig for tilstrekkelig gjennomføring av konvensjonens krav i artikkel 33 andre ledd. Det følger av denne artikkelen at det skal utpekes en eller flere uavhengige nasjonale instanser for å fremme, verne om og overvåke gjennomføringen av konvensjonen. Det vises til Prop. 106 S (2011-2012) om ratifikasjon punkt 4.2.18.

Departementet viser til at arbeidsoppgavene i stor grad faller sammen med oppgaver ombudet allerede har etter lov 10. juni 2005 nr. 40 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven) § 1 andre ledd nr. 3 og § 3 andre ledd og lov 20. juni 2008 nr. 40 om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) § 16 første ledd. Ombudet har også tilsvarende oppgaver med hensyn til FNs kvinnekongress og FNs rasediskrimineringskonvensjon. Spørsmålet har vært drøftet med ombudet.

Ombudet tilfredsstiller de relevante kravene i de såkalte Paris-prinsippene for institusjoner som skal fremme og beskytte menneskerettighetene som ble vedtatt av FNs generalforsamling 20. desember 1993.

Ansaret innebærer at ombudet skal gjøre selvstendige og uavhengige vurderinger av status for gjennomføring av rettighetene i konvensjonen og myndighetenes etterlevelse av pliktene etter konvensjonen. Departementet understreker at ombudet skal være pådriver og overvåker, mens

ansaret for gjennomføringen av konvensjonen skal ligge hos de politiske myndigheter og forvaltningen.

Etter konvensjonen artikkel 33 tredje ledd skal sivilsamfunnet, og særlig mennesker med nedsatt funksjonsevne og de organisasjoner som representerer dem, trekkes inn i overvåkingsprosessen og delta fullt ut i den. Departementet forutsetter at ombudet og de aktuelle organisasjonene avklarer hvordan denne medvirkningen skal skje. Ombudet har drøftet dette med representanter for funksjonshemmedes organisasjoner. Funksjonshemmedes organisasjoner er også representert i ombudets brukerutvalg, som er et tverrfaglig utvalg for samarbeid og erfaringsutveksling med interessegrupper og frivillige organisasjoner.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

De nye tilsynsoppgavene faller i stor grad sammen med oppgaver Likestillings- og diskrimineringsombudet allerede har etter diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Lovendringen får dermed ikke økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

5 Nærmere omtale av de enkelte bestemmelser

Til § 1 tredje ledd nr. 3

Det følger av bestemmelsen at Likestillings- og diskrimineringsombudet skal føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge får etter FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Lovendringen skal tre i kraft samtidig med at Norge ratifiserer konvensjonen.

Ombudet skal gjøre selvstendige og uavhengige vurderinger av status for gjennomføring av rettighetene i konvensjonen og myndighetenes etterlevelse av pliktene etter konvensjonen. Ombudet skal være pådriver og overvåker, mens ansaret for gjennomføringen av konvensjonen skal ligge hos de politiske myndigheter og forvaltningen.

Opgavene tilsvarer ombudets oppgaver med hensyn til FNs kvinnekongress og FNs rasediskrimineringskonvensjon.

Endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne)

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne), i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne)

I

I lov 10. juni 2005 nr. 40 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda gjøres følgende endring:

§ 1 tredje ledd ny nr. 3 skal lyde:

3. De forente nasjoners internasjonale konvensjon av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

